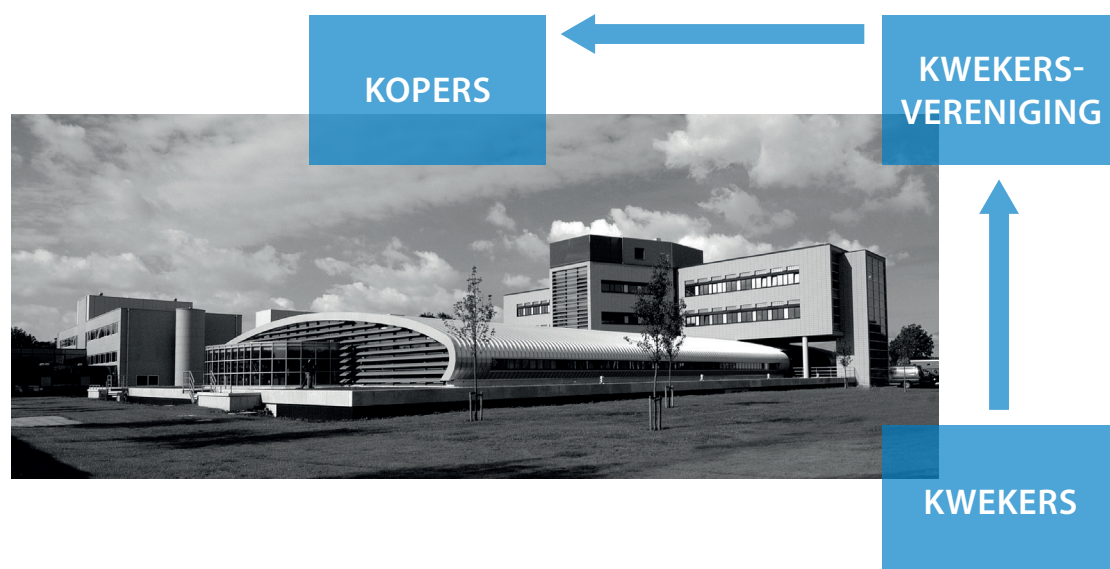

HUIDIGE VERKOOPSTRUCTUUR KWEKERSVERENIGINGEN

CNB biedt oplossing voor mededingingsprobleem

Het bloembollenvak heeft een mededingingsprobleem waar het de huidige werkwijze van kwekersverenigingen betreft. Zo veel is afgelopen periode duidelijk geworden. CNB heeft hierin haar verantwoordelijkheid genomen en komt met een oplossing. Langzaam maar zeker wordt duidelijk hoe dat eruit gaat zien. Een oplossing waarbij gezamenlijke verkoop kan worden gehandhaafd.

Tekst: Jeannet Pennings

Het bericht half juni dat de huidige activiteiten binnen kwekersverenigingen op gespannen voet staan met de Mededingingswet, leek uit de lucht te komen vallen. In werkelijkheid is er een lang traject aan voorafgegaan. De gevolgde strategie is zeer zorgvuldig gekozen, blijkt als we CNB-directeur Leo van Leeuwen hierover spreken. "Dat heeft alles te maken met de complexiteit en gevoeligheid van het onderwerp. De ACM (Autoriteit Consument en Markt) heeft ons bovendien verzocht gedurende dit traject niet de publiciteit te zoeken." Het traject is inmiddels afgerond. De ACM heeft laten weten aan CNB dat met de voorgestelde oplossing de mededingingsrisico's, die kleven aan de werkwijze van kwekersverenigingen, in principe worden weggenomen.

PROFESSIONALISERING

Afgelopen weken heeft CNB de betrokken kwekers over de inhoud geïnformeerd middels bijeenkomsten in Bovenkarspel, Breezand en Lisse. Ook daar werd de lange aanloop van het traject duidelijk. Het onderwerp mededinging kwam al in 2015 aan het licht bij CNB. Van Leeuwen over de aanleiding: "De laatste jaren namen de omzet en het belang van kwekersverenigingen significant toe voor kwekers en voor CNB. Samenwerken in kwekersverenigingen vergt meer dan alleen goed

telen en de roep dat veel zaken beter moesten en konden, werd steeds luider." Doel was een efficiëntere werkwijze en professionalisering van de verenigingsprocessen. "Hoe gaan we dit doen, is de vraag die we ons als CNB gesteld hebben. En mag dit ook? Er is immers een Mededingingswet." Het onderzoek dat volgde, leidde tot een verrassende uitkomst. "We kwamen van een koude kermis thuis; er lag een groot mededingingsprobleem dat eerst opgelost moest worden." Van Leeuwen noemt als voorbeeld berichten in de krant over miljoenenschade in de auto-industrie wegens prijsafspraken. "Op dat moment denk je nog dat die vlieger vast niet opgaat voor de bollen. Een kleine sector en wie wordt hier nu slechter van? Maar helaas, vier juristen verder bleek onomstotelijk dat het maken van prijsafspraken door onderling concurrerende kwekers te grote mededingingsrisico's met zich mee brengt. Bovendien is vrije mededinging, feitelijk de kurk waarop de Europese Unie drijft, een belangrijk speerpunt van de overheid."

RISICO'S

Met de wetenschap van de mededingingsrisico's, besloot CNB dat de werkwijze van kwekersverenigingen in de huidige vorm niet kan doorgaan. Anders zou dat niet alleen grote risico's met zich meebrengen voor de ruim

TOEKOMSTIGE VERKOOPSTRUCTUUR KWEKERSVERENIGINGEN

tweehonderd betrokken kwekers cq bedrijven, maar ook voor CNB. "Een financieel sterk bedrijf dat meer belangen dient dan die van de bij kwekersverenigingen betrokken bedrijven", stelt Van Leeuwen. "Van CNB mag worden verwacht dat ze actie onderneemt voor het collectief waar het gaat om zaken die je redelijkerwijs niet individueel kunt en moet willen oppakken."

Wat nodig was, is de toezegging van de ACM waarmee het verleden kan worden afgesloten en de instemming voor een nieuwe werkwijze die wel kan. "Daarmee zouden we het beste het belang van alle betrokkenen dienen."

Het traject dat volgde, heeft volgens de CNB-directeur veel tijd gevraagd. Zowel het interne proces van analyse als het voorbereiden van het verzoek richting de ACM. "Bij zo'n 'once-in-a-lifetime-proces' kun je het maar één keer goed doen en wil je geen fouten maken."

ALTERNATIEF

Op 10 mei 2016 stapte Van Leeuwen met de plannen naar de ACM. "Voorafgaand hieraan heeft CNB ook Hobaho geïnformeerd over de risico's die we geconstateerd hadden en het traject dat we in gingen. Vanuit het belang voor het collectief vonden wij dit als CNB noodzakelijk."

Ruim een jaar later ontving CNB formeel de brief om verder te kunnen. Over de kern van die uitkomst: met de huidige kwekersverenigingenstructuur loopt het bollenpak inderdaad risico. Het voorgestelde alternatief neemt de risico's weg, mits goed uitgevoerd. Laat de ACM dan het verleden met rust? "Die vraag kan je de ACM in principe niet stellen, maar de ACM heeft ons wel kenbaar gemaakt

momenteel geen aanleiding te hebben tot verder onderzoek, waarmee we het verleden als afgesloten beschouwen."

BESTEMMINGSPLAN

De oplossingsrichting, zoals door CNB bij de ACM voorgesteld, komt er in de kern op neer dat een aparte bv wordt opgericht waaraan de bij een vereniging aangesloten kwekers de zeggenschap over prijs en areaalomvang aan overdragen (zie illustratie). Het model is volgens Van Leeuwen geen blauwdruk. "Het geeft de kaders weer; zie het als een bestemmingsplan waar je een bouwplan op baseert. Het bouwplan gaan we per vereniging samen met de kwekers verder inkleuren."

Zaken als licentiestructuren en gezamenlijk gedane investeringen spelen daarbij een rol. Ook de vraag of je de vereniging in stand wil houden, dien je als kwekers te beantwoorden. Kortom, maatwerk binnen het bestemmingsplan. "Kwekers kunnen op CNB rekenen. We helpen ook kwekersverenigingen die het liever zelf ter hand nemen. We blijven daarbij echter wel toetsen, omdat we geen risico meer willen nemen en alleen willen bemiddelen voor verkopende partijen die voldoen aan de Mededingingswet."

BLIJVEN TOETSEN

De voorgestelde oplossing van CNB voorziet in ieder geval in de blijvende behoefte om gezamenlijk te verkopen. Verenigingen die hiervoor kiezen, kunnen ervan uitgaan dat CNB dit regelt en het werk, controle en alle daarbij horende zorgen en verantwoordelijkheid uit handen neemt. "Uit de bijeenkomsten kwam ook duidelijk naar voren dat als CNB voor kwekers dit risico managet, zij hier wel op moeten kunnen vertrouwen. We zien

Richard van de Merwe kwartiermaker bv

CNB heeft Richard van de Merwe (45) aangetrokken als kwartiermaker van de nieuw op te richten bv. Van de Merwe was tot een jaar geleden directeur bedrijven bij Rabobank Bollenstreek. Vanuit die hoedanigheid was hij onder meer voorzitter van het IDC Bollen & Vaste planten. Ook in voorgaande functies was hij actief in de agrarische sector of de periferie daarvan. De geboren en getogen Westlander heeft in Wageningen de opleiding Tuinbouw Plantenteelt gevolgd. Van de Merwe heeft van CNB de opdracht gekregen om de bv verder in te richten en op te starten en zal komende periode invulling geven aan de introductie en implementatie ervan.

dat als onze taak en kunnen, gelet op onze omvang, op een economische verantwoorde wijze onze organisatie daar ook voor inrichten. Daarnaast zullen we indien nodig ook afstemming zoeken met de ACM en bovendien zal de RVC van CNB hier nadrukkelijk op toe blijven zien."

Volgens Van Leeuwen zal komende maanden samen met de kwekersverenigingen verder invulling gegeven worden aan de nieuwe werkwijze. "We hebben tijd gekregen van de ACM, maar moeten nu wel in beweging komen. Binnen twee jaar moet het staan. Als CNB blijven we toetsen en we verwachten dat de ACM in de toekomst zelf ook zal toetsen."